

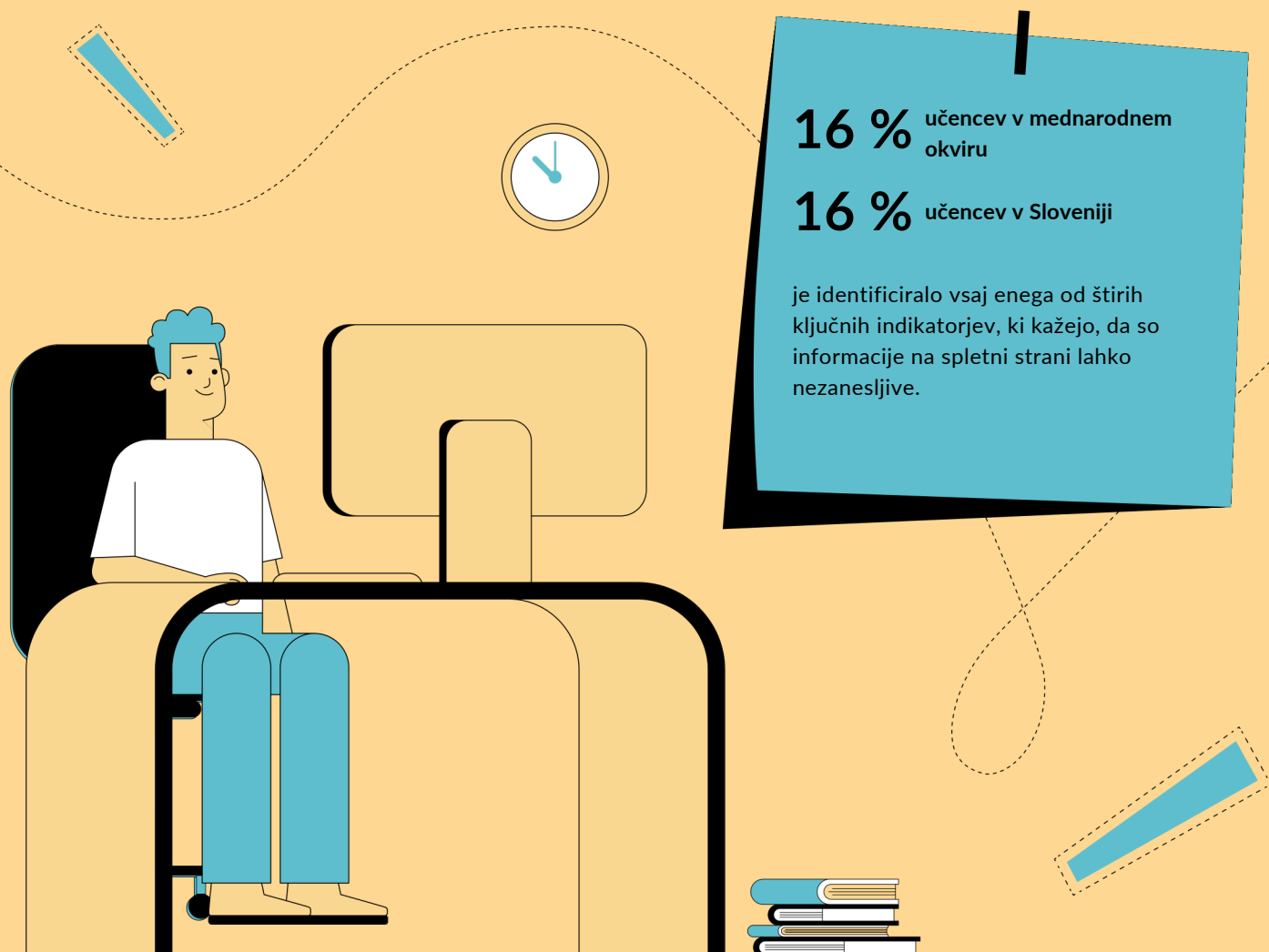

RESNIČNO ALI NAPAČNO? Strategije za spodbujanje vrednotenja informacij v razredu/oddelku

V učilnicah po vsem svetu učenci locirajo in uporabljajo digitalne informacije iz internetnih virov. Kako pa se lahko učenci naučijo oceniti točnost, poštenost in relevantnost informacij, do katerih dostopajo?

63 % učiteljev je v mednarodnem okviru poročalo, da potrebujejo več strokovnega učenja, ki jim bo pomagalo podpreti zmožnosti učencev pri vrednotenju zanesljivosti internetnih virov informacij.

Ta prispevek za učitelje izpostavlja ugotovitve iz IEA ICILS (Mednarodna raziskava računalniške in informacijske pismenosti) 2023 in nudi primere iz učilnic, ki se lahko uporabljajo za pomoč učencem pri razvoju veščin za vrednotenje informacij, ki so bistvene za njihovo učenje in njihovo uspešno vključitev v digitalne svetove.

Naloga ICILS 2023, ki prikazuje indikatorje, ki kažejo na nezanesljivost informacij na spletni strani.

1. Pomanjkanje navedenih virov
Primeri odgovorov:
Ne pove, od kod prihajajo informacije.

2. Informacije so lahko pretirane ali izmišljene z namenom prodati proizvod
Primeri odgovorov:
*Jasno je, da gre za oglas, da bi kupili tablete.
Prodaja tablet.*

4. Obstaja samo ena anonimna izjava
Primeri odgovorov:
*Ne veš, kdo je napisal izjavo.
Obstaja samo ena izjava kupca.*

3. Pomanjkanje neodvisnih raziskav
Primeri odgovorov:
*Sami opravljajo svoje raziskave.
Ne uporabljajo drugih ljudi za izvajanje raziskav.*

BioOrigano
Ta vrsta divjega origana raste v skalovju mediteranskih gora, zaradi česar je bogat z naravnimi minerali. V nasprotju z običajnim origanom na tržišču BioOrigano nima primesi. Je nepredelano zelišče divjega visokogorskega origana v kombinaciji z rujem, ekološko pridelanim česnom v prahu in ekološko pridelano čebulo v prahu.
Klikni tukaj za nakup.

Kontakt
Prodaja
prodaja@bioorigano.icils
Uprava
uprava@bioorigano.icils

Toksini
V zraku, ki ga dihamo, je veliko toksinov, pljuča pa nimajo naravne zmožnosti, da se pred njimi zaščitijo.

Pljuča
Ko toksini pridejo v pljuča, ta postanejo razdražena in začne nas stiskati v prsih.

Pričevanje
Izdelek uporabljam in sem z njim zelo zadovoljen. Dober je v primeru, ko me stiska v prsih. Pomagal mi je tudi, ko mi antibiotiki niso.

Raziskave
Naša skupina izkušenih raziskovalcev je ugotovila, da je BioOrigano najučinkovitejši izdelek za lajšanje dihanja, kar so jih kdaj izdelali.

Številka naloge: C1H05ZC

Merila, ki jih lahko uporabimo za vrednotenje zanesljivosti informacij, naj bodo jasna

Učenci se pogosto srečajo z digitalno vsebino, ampak kako pogosto sistematično vrednotijo zanesljivost te vsebine?

Učitelji lahko z učenci razpravljajo o naslednjih vprašanih, ko ocenjujejo zanesljivost virov informacij. To je lahko narejeno pri vseh predmetnih področjih in vsebinah oz. temah. Vprašanja lahko razvrstimo po širših kriterijih:

Natančnost/točnost

- Katere dokaze zagotavljajo informacije?
- Ali so dokazi preverljivi in točni?
- Ali je bila informacija pregledana s strani urednika ali drugega mehanizma za zagotavljanje kakovosti?

Avtoriteta

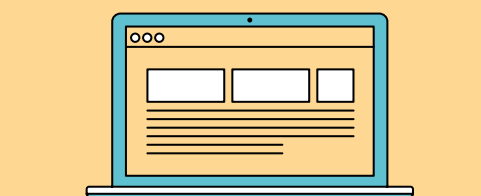
- Kdo je avtor informacij in kakšne so njegove kvalifikacije?
- Ali je avtor povezan z ugledno organizacijo ali institucijo?

Pristranskost

- Ali so informacije predstavljene kot dejstva brez podpore dokazov?
- Ali informacije vključujejo različne perspektive ali vidike, kjer je to relevantno?
- Ali so informacije popolne ali je kakšna (pomembna) informacija izpuščena?
- Zakaj so bile te informacije posredovane, kdo ima korist, da so te informacije na voljo, ali to vpliva na verodostojnost posredovanih informacij?
- Če so prisotni oglasi, ali so jasno označeni kot taki in ločeni od druge vsebine?

Aktualnost – za informacije, ki morajo biti ažurne

- Koliko so stare informacije?
- Kdaj so bile informacije posodobljene ali pregledane?

63 % učencev v mednarodnem okviru

48 % učencev v Sloveniji

je poročalo, da so se **v šoli** »nekoliko« ali »v veliki meri« naučili, kako oceniti verodostojnost (zanesljivost) informacij na internetu.

68 % učencev v mednarodnem okviru

71 % učencev v Sloveniji

je poročalo, da so se **izven šole** »nekoliko« ali »v veliki meri« naučili, kako oceniti verodostojnost (zanesljivost) informacij na internetu.

Ponudite učencem pristope za vrednotenje kakovosti informacij

Učitelji lahko aktivno spodbujajo učence k ukrepanju za ugotavljanje verodostojnosti spletnih informacij, kot na primer:

- ✓ Preverjanje obstoja in veljavnosti virov in referenc, ki so navedeni kot podporne informacije
- ✓ Preverjanje točnosti informacij v primerjavi z drugimi viri
- ✓ Preverjanje podrobnosti spletnih strani z uporabo informacij na strani, kot sta »o« ali »kontakt«, da izvedo več o avtorjih ali organizacijah, ki stojijo za vsebino
- ✓ Preverjanje, ali podrobnosti odražajo verodostojne in ugledne vire
- ✓ Preverjanje datumov, na katere so bile strani ustvarjene in posodobljene
- ✓ Preverjanje strokovnih ocen ali komentarjev na informacije

24 % učencev v mednarodnem okviru

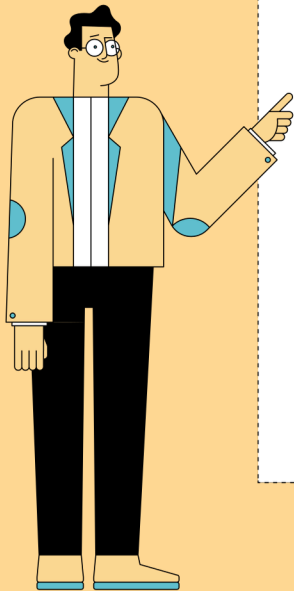
18 % učencev v Sloveniji

je identificiralo vsaj eno stvar, ki jo lahko naredijo, da preverijo, če je spletna stran zanesljiv vir informacij.

4 % učencev v mednarodnem okviru

2 % učencev v Sloveniji

je identificiralo dve stvari, ki ju lahko naredijo, da preverijo, če je spletna stran zanesljiv vir informacij.

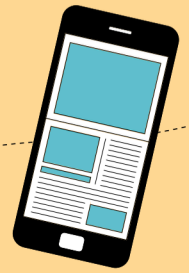

Ocenjevanje učenčevega vrednotenja informacij

Če učenci opravljajo naloge, ki vključujejo uporabo digitalnih informacijskih virov, lahko učitelji vključijo jasna merila za ocenjevanje, povezana z učenčevim vrednotenjem zanesljivosti uporabljenih virov. Ta merila lahko vključujejo dokaze, ki jih učenci predložijo glede vprašanj, ki so jih uporabili, in/ali procesov angažiranja, ki so jih uporabili pri vrednotenju svojih informacijskih virov.

Postavljanje jasnih meril na ta način učencem pokaže pomembnost vrednotenja digitalnih informacij ter pomen uporabe te veščine pri vseh predmetih.

3/4 držav je poročalo, da je vrednotenje zanesljivosti informacijskih virov, dostopnih preko interneta, izrecno vključeno v kurikul oz. učne načrte in povezano z učnimi cilji.

VEČ INFORMACIJ

ICILS zbira podatke učencev – praviloma osmošolcev (s povprečno starostjo 13,5 leta ali več) in učiteljev, ki učence 8. razredov poučujejo šolske predmete po predmetniku (obvezne predmete in obvezne izbirne predmete), vključno s predmeti, povezanimi z digitalno pismenostjo. ICILS 2023 predstavlja tretji cikel raziskave, ki je prvič potekala leta 2013.

Izobraževanje o digitalni pismenosti se poučuje tako kot samostojen predmet kot tudi integrirano v poučevanje in učenje pri različnih predmetih. Zato so v raziskavo vključeni učitelji vseh predmetov.

Učenčevo kritično vrednotenje ustreznosti, točnosti, verodostojnosti in družbenih posledic digitalnih informacij je bistvena veščina v rastočem digitalnem svetu. Ta veščina je osrednjega pomena za to, kar se preverja in poroča v ICILS.

Ta kratek povzetek temelji na mednarodnem poročilu ICILS 2023, An international perspective on digital literacy: Results from ICILS2023, ki ga je uredil Julian Fraillon.

Vsebina: Julian Fraillon (IEA)

Oblikovano: Jane Mack (IEA) in Jasmin Schiffer (IEA)

Prevod in prilagoditev: dr. Eva Klemenčič Mirazchiyski in Nina Pertoci (obe Pedagoški Inštitut, Ljubljana), 2024.

To je prilagoditev angleške različice, ki jo je objavila IEA. Prilagoditev ni bila preverjena s strani IEA. IEA in Pedagoški inštitut nista odgovorna za morebitne netočnosti, izpustitve delov ali razlike med tem prevodom in angleško različico.

Prevod in prilagoditev (ter kritje materialnih stroškov) sta nastala delno v okviru financiranja MVI s pogodbo št. C3350 - 24 - 431002 ter delno v okviru financiranja ARIS RSF-R-0553 Razvojni steber (S-ZRD/22-27/553), publikacija pa je bila objavljena v decembru 2024.

© 2024 Stichting IEA Secretariaat Nederland